

GLOBAL CONFLICTS

CHILD SOLDIERS

ÄMNESÖVERSIKT

INNEHÅLL

Uganda	3
Att använda ämnesöversikten	3
Vägen till självständighet	3
Yoweri Museveni	4
Herren motståndsbarmé	4
Den internationella brottmålsdomstolen - ICC	5
Fakta	6
Barnsoldater	6

UGANDA

Att använda ämnesöversikten

Den här broschyren ger en introduktion till Uganda som det framställs i Child Soldiers och över centrala teman i spelet. Syftet med ämnesöversikten är att ge bakgrundsinformation som är relevant för ämnena i spelet i syfte att säkerställa mer produktiva klassrumsdiskussioner och ge en samlad bild över de utmaningar som många står inför i sin vardag i Uganda.

Vägen till självständighet

Innan 1800-talet styrdes den del av Afrika som senare blev Uganda av flera dynastier som stred om herraväldet över territoriet. Dynastierna reste sig och föll genom åren men många av de traditionella namnen finns kvar än idag i området: Buganda, Bunyoro och Ankole. I början av 1800-talet kom arabiska köpmän till området för att sälja skjutvapen och tyg till Bugandadynastin i utbytet mot elfenben och slavar.

De följdes av brittiska upptäcktsresande som 1894 gjorde landet till ett brittiskt protektorat. Uganda stod i olika grader under brittiskt styre under de kommande 70 åren men under 1962 beviljades landet självständighet och de första valen hölls samma år. Milton Obote blev den första premiärministern.

En del av den nuvarande konflikten i Uganda härstammar från den etniska uppdelningen mellan nord- och sydugandier. Det före detta brittiska styret gynnade Bugandadynasti som fanns i den södra delen av Uganda medan den norra regionen var eftersatt. Man fortsatte på den här linjen efter att Uganda blev självständigt och nordugandier upplever samma sak än idag. De känner att deras del av landet inte får tillräcklig uppmärksamhet när det gäller social och ekonomisk utveckling.

Statskupper och Idi Amin

Från mitten av 1960-talet till 1971 upplevde Uganda många statskupper. Detta placerade landet i ett konstant tillstånd av instabilitet eftersom ledarna avlöste varandra. Det var först 1971 när den ökända diktatorn Idi Amin (1925-2003) tog över makten med stöd av militären som regeringen blev stabil. Under det kommande decenniet styrde Amin det redan lidande landet med järnhand. Det ledde till att uppskattningsvis 300 000 ugandier miste livet.

Amin påbörjade sin militära karriär i British Colonial Army och steg i graderna i armén tills hans inflytande var tillräckligt stort för att han skulle kunna ta landet med tvång.

1978 beordrade Amin en attack på den tanzaniska provinsen Kagera vilket ledde till hans slutliga fränfalle. Amin störtades 1979 av den gemensamma ansträngningen av den tanzaniska armén och ugandiska flyktingar. Amin flydde rebellstyrkorna och flydde landet för att aldrig återvända till Uganda igen. Han dog i Saudiarabien 2003.

Yoweri Museveni

Före den nuvarande presidenten, Yoweri Museveni, kom till makten upplevde Uganda ytterligare sju år av ständigt skiftande ledare. På den tiden ledde Museveni en rebellgrupp som chef för NRA (Nationella motståndarmén). 1986 lyckades Musevenis styrkor att lägga beslag på huvudstaden Kampala. Museveni blev då president och har varit det sedan dess.

I början på hans styre hyllades Museveni som ett modern ledare och ett nytt hopp för Uganda. Under senare år har hans rykte fläckats något av oro för förtryck mot de politiska motståndarna, tecken på korruption och valfusk.

Det största problemet i norra Uganda idag är kriget mot LRA. Under de tjugo åren av inbördeskrig har det gjorts åtskilliga försök att nå någon slags fred men hittills utan resultat.

Herrens motståndarmé

Herrens motståndarmé (LRA) bildades 1987 och leds av Joseph Kony, som tror sig vara en profet. Armén, som styrs av en blandning av religiös tro och vidskepelse, har vuxit fram från olika håll, t.ex. kristendom, islam, häxkonst och mystik. Arméns huvudmål är att störta den ugandiska regeringen och presidenten Museveni och inrätta en lag baserat på de tio budorden från det gamla testamentet.

LRA verkar i norra Uganda och delar av Sudan och Kongo och har ofta gäckat den ugandiska armén genom att smita över gränserna till de andra länderna i området. Anklagelserna mot LRA, både från Ugandas regering och internationella samfundet, är många och innefattar brott som mord, våldtäkter, stympningar, kidnappningar och sexuellt slaveri.

De fortsatta LRA-attackerna mot byarna i norra Uganda har skapat ett akut behov av internflyktingläger i hela landet. I dessa läger försöker regeringen skydda befolkningen från LRA. Men det finns många rapporter om att LRA angriper lägren utan att regeringsstyrkorna kan förhindra det.

Det finns även vittnesmål om regeringssoldater som attackerar eller våldtar människor i lägren. För närvarande lever cirka 1,7 miljoner människor i läger i norra Uganda. LRA är ökända för att använda kidnappade barn som soldater och de flesta av deras angrepp riktas mot det lokala Acholi-folket snarare än mot regeringsstyrkorna. Kony själv tillhör acholierna, en folkgrupp i norra Uganda.

Genom att angripa den specifika folkgruppen försöker LRA misskreditera staten och samtidigt straffa och skrämja människor till lydnad. På grund av kidnappningarna går många barn från de små byarna i Uganda många kilometer för att komma till de större städerna. Här de stannar fram till morgonen och går sedan tillbaka till sin by. På så sätt försöker de undvika att bli kidnappade av kringströvande LRA-grupper som har blivit kända för att kidnappa barn från sina hem under nätterna. De barn som kidnappas tvingas döda sina vänner och familjer. Dessa mord är ett sätt att förrå barnen och hindrar dem från att återvända till sina byar.

Under konflikten har över 20 000 barn tvingats bli barnsoldater i LRA. Eftersom dessa barn utgör kärnan i LRA-styrkorna ser många en militär lösning som en massaker på barn som i lika hög grad kan ses som ofrivilliga offer som förövare.

Den internationella brottmålsdomstolen - ICC

Den Internationella brottmålsdomstolen (ICC) grundades 2002 och ligger i Haag i Nederländerna. Syftet med domstolen är att åtala brott mot mänskligheten, inklusive folkmord och krigsförbrytelser. Detta är den första permanenta brottmålsdomstolen i sitt slag.

ICC kan bara utöva jurisdiktion när nationella domstolar är ovilliga eller oförmögna att utreda och lagföra sådana brott och den kan bara åtala brott som har begåtts efter att den grundades.

År 2005 utfärdades en arresteringsorder av ICC för Joseph Kony och hans officerare. Slutmålet är att få männen inför rätta för sina brott. Av de fem LRA-ledarna har minst två rapporterats ha dödats, en av dem av Kony själv. Kony är fortfarande på fri fot någonstans i området.

Fakta

- 20 000 barn har varit soldater i LRA
- Ca 1,7 miljoner människor lever i internflyktingläger
- * Inbördeskriget i Uganda har pågått i mer än två decennier
- Den genomsnittliga åldern på Ugandas invånare är 15 år
- Uganda är 236 000 km² stort
- Befolkningen är cirka 30,9 miljoner människor
- Yoweri Museveni har varit president i landet sedan 1986
- AIDS har varit, och är fortfarande, ett stort hälsoproblem i Uganda

Barnsoldater

Många gånger i historien har barn använts som soldater i väpnade konflikter. En grov uppskattning menar att minst 250 000 barn för närvarande används som soldater i olika delar av världen. Dessa konflikter är huvudsakligen belägna i Afrika, men också Asien och Sydamerika är tyngda av den här typen av barnmisshandel.

Många barn deltar i de väpnade konflikterna frivilligt medan andra tvingas eller hotas att gå med. Men trots detta hamnar de här barnen ofta i situationer som inte ger dem några alternativ. Deras föräldrar kanske har dödats eller fängslats av regeringen. Familjen kanske inte kan försörja dem och de måste hitta andra sätt att överleva.

Genom att delta i dessa konflikter riskerar barnsoldaterna inte bara sina liv - de går också miste om en normal uppväxt och barndom. De psykologiska konsekvenserna är allvarliga och kommer att hemsöka barnen under resten av sina liv. Det krävs en hel del hjälp från samhället och staten för att få dessa barn att åter bli en del av samhället efter att ha utsatts för krigets fasor.

Red Hand Day for Child Soldiers

© 2013 SERIOUS GAMES INTERACTIVE APS
ALL RIGHTS RESERVED